FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT PHILIPPE LÉGER

fremsat den 20. september 2001 [1]

1. Ved de forelagte præjudicielle spørgsmål ønskes en fortolkning af fællesskabsbestemmelserne vedrørende sektoren for mælk og mejeriprodukter, nærmere betegnet bestemmelserne om de referencemængder [2], der blev indført i 1984 med det formål at undgå en overskudsproduktion af mælk i De Europæiske Fællesskaber.

2. Tvisten i hovedsagen skyldes en uenighed mellem kontrahenterne vedrørende tildelingen af referencemængden efter udløbet af forpagtningskontrakten og tilbagegivelsen til ejerne af jordbrugsrettighederne til den forpagtede landbrugsbedrift.

3. Forpagteren, P.H. Thomsen [3], ønsker at beholde referencemængden, mens bortforpagterne, Henningsens arvinger [4], gør krav på, at den overføres til dem.

4. I det følgende redegøres der for de faktiske omstændigheder, der har givet anledning til tvisten.

I — Hovedsagens faktiske omstændigheder

5. P.H. Thomsen har siden 1982 drevet en bedrift med mælkeproduktion, først i fællesskab med sin far i form at et kompagniskab, senere, efter at dette blev opløst, som eneindehaver af landbrugsbedriften. Ved kontrakt indgået den 30. april 1981 med P. Henningsen forpagtede P.H. Thomsens far et landbrugsareal for en periode, der sluttede den 30. september 1993. Henningsen afgik ved døden i 1991, og hans arvinger opsagde ved skrivelse af 20. august 1993 forpagtningskontrakten uden varsel. Efter indgåelse af et forlig om forlængelse af forpagtningskontrakten indtil den 30. september 1995, tilbagegav P.H.Thomsen og dennes far på denne dato det forpagtede areal til Henningsens arvinger.

6. Efter en ansøgning indgivet af arvingerne den 24. november 1995 attesterede den sagsøgte myndighed, Amt für ländliche

1 — Originalsprog: fransk.

2 — Hermed menes de kvoter, som producenter eller opkøbere af mælk og mejeriprodukter råder over. Såfremt de overskrider disse kvoter, risikerer de at skulle betale et pengebeløb eller en »tillægsafgift«.

3 — Ligeledes benævnt »sagsøgte i hovedsagen«.

4 — Ligeledes benævnt »intervenienter i hovedsagen«.

Räume Husum, ved afgørelse af 16. januar 1996, at der med virkning fra den 1. oktober 1995 var blevet overdraget en referencemængde til Henningsens arvinger som bortforpagtere af en del af bedriften. Myndigheden traf denne afgørelse i henhold til § 7, stk. 2 og 4, i Milchgarantiemengenverordnung (tysk bekendtgørelse om mælkegarantimængder) af 21. marts 1994 [5].

7. Efter forgæves klage til den sagsøgte myndighed anlagde P.H. Thomsen sag med påstand om annullation af afgørelsen af 16. januar 1996, således som den fremgår af klageafgørelsen af 14. februar 1996. P.H. Thomsen gjorde gældende, at efter de relevante bestemmelser i fællesskabsretten kan der kun overdrages en referencemængde til en mælkeproducent. Ifølge denne har P. Henningsens arvinger aldrig selv produceret mælk og har heller ikke til hensigt at gøre det i fremtiden.

8. Ved afgørelse af 23. marts 1998 frifandt Verwaltungsgericht (Tyskland) de sagsøgte med den begrundelse, at begrebet producent i artikel 7, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 3950/92 [6] i betragtning af andre bestemmelser i forordningen må fortolkes vidt, således at det omfatter såvel tidligere producenter som potentielle producenter. Ifølge Verwaltungsgericht betragtes som mælkeproducent enhver person, der tilkommer en referencemængde, selv når den pågældende hverken sælger eller leverer mælk.

9. Sagsøgeren i hovedsagen appellerede Verwaltungsgerichts dom til Schleswig-Holsteinisches Oberverwaltungsgericht (Tyskland).

II — De relevante retsforskrifter

Fællesskabsretten

10. På grund af en stadig uligevægt mellem udbud og efterspørgsel i mælkesektoren indførtes i 1984 en ordning med tillægsafgifter ved Rådets forordning (EØF) nr. 856/84 af 31. marts 1984 om ændring af forordning (EØF) nr. 804/68 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter [7]. I henhold til artikel 5c i Rådets forordning nr. 804/68 af 27. juni 1968 [8], som ændret ved forordning nr. 856/84 skal

5 — BGBl. 1994 I, s. 586; lov ændret ved den 31. Änderungsverordnung af 3.8.1994 (BGBl. 1994 I, s. 2050) og den 32. Änderungsverordnung af 26.9.1994 (BGBl. 1994 I, s. 2575), herefter »MGV«.

6 — Rådets forordning af 28.12.1992 om en tillægsafgift på mælk og mejeriprodukter, EFT L 405, s. 1.

7 — EFT L 90, s. 10.

8 — EFT 1968 I, s. 169.

der betales en tillægsafgift for de mælkemængder, der overstiger en referencemængde, der nærmere skal fastsættes.

11. De almindelige regler for anvendelsen af tillægsafgiften er fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 af 31. marts 1994 om almindelige regler for anvendelsen af den i artikel 5c i forordning nr. 804/68 omhandlede afgift på mælk og mejeriprodukter[9].

12. Forordning nr. 857/84 blev ophævet ved forordning nr. 3950/92, der forlængede ordningen med tillægsafgift, som oprindeligt skulle gælde indtil den 1. april 1993, til den 1. april 2000.

13. Artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 er affattet således:

»De referencemængder, som producenter, der ikke har afsat mælk eller andre mejeriprodukter i en tolvmånedersperiode, råder over, [...] overgår til den nationale reserve og vil kunne genuddeles i overensstemmelse med stk. 1. Såfremt producenten genoptager produktionen af mælk eller andre mejeriprodukter, inden for en frist, der fastsættes af medlemsstaten, får han senest den 1. april, som følger efter datoen for anmodningen, tildelt en referencemængde i henhold til artikel 4, stk. 1.«

14. Artikel 7 i forordning nr. 3950/92 bestemmer:

»1. Den referencemængde, der er til rådighed på en bedrift, overdrages sammen med bedriften ved salg, bortforpagtning eller overdragelse ved arv til de producenter, som overtager den, efter regler, som medlemsstaterne fastsætter under hensyn til de arealer, der anvendes til mælkeproduktion, eller under hensyn til andre objektive kriterier og eventuelt til en aftale mellem parterne. Den del af referencemængden, der eventuelt ikke overdrages sammen med bedriften, overgår til den nationale reserve.

[...]

2. Såfremt der ikke findes nogen aftale mellem parterne, eller hvis forpagtningskontrakter udløber uden at kunne fornyes på tilsvarende betingelser, eller i situationer, der har tilsvarende retsvirkninger, overdrages de referencemængder, der er til rådighed på de pågældende bedrifter, helt

9 — EFT L 90, s. 13.

eller delvis til de producenter, der overtager dem, efter bestemmelser, som medlemsstaterne har fastsat eller skal fastsætte, under hensyntagen til parternes legitime interesser.«

15. I artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 1560/93 af 14. juni 1993 [10], defineres begrebet producent således:

»I denne forordning forstås ved:

[...]

c) »producent«: landmand, fysisk eller juridisk person eller sammenslutning af fysiske eller juridiske personer, hvis bedrift ligger på en medlemsstats geografiske område, og

— som sælger mælk eller andre mejeriprodukter direkte til forbrugeren

og/eller

— leverer til opkøberen

[...]«

Tysk ret

16. Forbundsrepublikken Tyskland har fastsat betingelserne om overdragelse af referencemængder i MGV.

17. Når en del af en bedrift overdrages i henhold til en forpagtningskontrakt, overdrages der ligeledes i henhold til MGV's § 7, stk. 2, en tilsvarende referencemængde til forpagteren. Denne del svarer til forholdet mellem de arealer i den overdragne del af virksomheden, som anvendes til mælkeproduktion, og virksomhedens samlede arealer.

18. Såfremt forpagteren ikke kan videreføre kontrakten, og såfremt han vil fortsætte mælkeproduktionen, overdrages i

10 — EFT L 154, s. 30.

henhold til MGV's § 7, stk. 4, halvdelen af de tilsvarende referencemængder, dog højst 2 500 kg pr. hektar til bortforpagteren. Denne begrænsning til halvdelen, dvs. til 2 500 kg pr. hektar, gælder ikke, når bortforpagteren har brug for referencemængder for at producere mælk til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn.

19. I henhold til MGV's § 9 skal mælkeproducenten for opkøberen fremlægge et certifikat, der udarbejdes af delstatens kompetente myndigheder, her Amt für ländliche Räume, og hvori det anføres, hvilken referencemængde der er overdraget, datoen herfor, den mælkeproducent, som denne hidhører fra, og produktionens fedtindhold.

20. Såfremt bortforpagteren straks overdrager arealerne til en anden forpagter, udstedes der først et certifikat for overdragelsen af referencemængder fra den tidligere forpagter til bortforpagteren, og dernæst udsteder den kompetente myndighed endnu et certifikat for overdragelsen af referencemængder fra bortforpagteren til den nye forpagter.

III — De præjudicielle spørgsmål

21. Den nationale ret bemærker for det første, at i henhold til Verwaltungsgerichts fortolkning omfatter begrebet »producent«, som omhandlet i artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92, såvel de tidligere mælkeproducenter som de fremtidige, dvs. potentielle »producenter«.

22. Den nationale ret er i tvivl om rigtigheden af denne fortolkning. Den finder, at ordlyden af artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92 er klar, og at en bogstavsfortolkning indebærer, at der kun kan være tale om overdragelse af referencemængder i medfør af artikel 7 i forordning nr. 3950/92, såfremt den rettighedsindehaver, der overtager bedriften, allerede var producent på tidspunktet for overdragelsen, eller under alle omstændigheder blev producent på dette tidspunkt.

23. Derimod er kriterierne i artikel 7 i forordning nr. 3950/92 ikke opfyldt, når dele af en bedrift, hvortil der er knyttet referencemængder, overdrages ved køb, bortforpagtning eller tilbagegivelse af forpagtede arealer, til en person, der ikke er producent, og som ikke agter at genoptage en mælkeproduktion eller med henblik herpå at overgive arealerne til tredjemand.

24. Da Schleswig-Holsteinisches Oberverwaltungsgericht finder, at afgørelsen af tvisten i hovedsagen kræver en fortolkning

af fællesskabsretten, har den forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 3950/92 af 28. december 1992 om en tillægsafgift på mælk og mejeriprodukter fortolkes således, at der ved ophør af en forpagtningskontrakt kun kan ske hel eller delvis overdragelse af de referencemængder, der er til rådighed på de pågældende bedrifter i henhold til de bestemmelser, som medlemsstaterne har fastlagt eller skal fastlægge under hensyntagen til parternes legitime interesser, når bortforpagteren på tidspunktet for tilbagegivelsen er producent i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 9, litra c), i forordning (EØF) 3950/92?

2) Dersom producentbegrebet i artikel 7, stk. 2, skal forstås i en videre betydning, spørges: Er overdragelse da også mulig, når bortforpagteren ikke agter at genoptage mælkeproduktionen, men alene har til hensigt at overdrage referencemængderne sammen med arealerne til en tredjemand?

3) Såfremt dette spørgsmål besvares bekræftende, spørges: Skal den tredjemand, til hvem referencemængderne skal overdrages, under alle omstændigheder være producent i artikel 9, litra c)'s forstand?«

IV — Vedrørende de præjudicielle spørgsmål

25. Med de tre stillede spørgsmål, som skal undersøges samlet, ønsker den nationale ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 skal fortolkes således, at overførslen af en disponibel referencemængde, som fortsætter efter udløbet af en forpagtningskontrakt, kun kan ske til fordel for bortforpagteren, såfremt denne enten selv er »producent« [11] eller overdrager den disponible referencemængde til en tredjemand, der er producent.

26. Som den nationale ret selv har bemærket, er ordlyden af artikel 7, stk. 2, og artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92 klar [12].

27. I henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 overføres de disponible referencemængder knyttet til de pågældende bedrifter helt eller delvist til de

11 — I dette forslag til afgørelse ligeledes benævnt »den omtvistede betingelse«.

12 — Side 15 i den danske oversættelse af forelæggelsesken-delsen.

producenter, som overtager bedrifterne. Det fremgår af artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92, at der i nævnte forordning ved »producent« forstås den landmand, der sælger mælk eller andre mejeriprodukter direkte til forbrugeren og/eller leverer de samme produkter til opkøberen.

28. Heraf følger, at en bortforpagter, som hverken sælger eller leverer mælk på det tidspunkt, hvor forpagtningskontrakten udløber, ikke kan gøre krav på den disponible referencemængde, som forpagteren rådede over.

29. Det fremgår endvidere af den generelle opbygning af ordningen med tillægsafgifter på mælk, at en landmand kun kan få tildelt en referencemængde, såfremt han er producent [13]. I et tilfælde, hvor referencemængden overføres med den jord, hvortil den er knyttet som følge af bortforpagtning, kan denne overførsel kun ske i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 3950/92, hvis forpagteren er producent [14].

30. Det er korrekt, som den tyske regering har anført, at den referencemængde, der er tale om i den nævnte dom i sagen EARL de Kerlast, blev overført til forpagteren og ikke til bortforpagteren.

31. Men selv om artikel 7, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 3950/92, hvilken bestemmelse Domstolen fortolkede i den pågældende dom, ikke er omtvistet i hovedsagen, gælder der en lignende betingelse. EARL de Kerlast-dommen kan derfor overføres på denne sag.

32. I artikel 7, stk. 1, første afsnit, bestemmes, at referencemængden overdrages sammen med bedriften ved salg, bortforpagtning eller overdragelse ved arv *til de producenter, som overtager den.* Selv om det ikke drejer sig om en tilbagegivelse til bortforpagteren ved udløb af forpagtningskontrakten, er situationen imidlertid sammenlignelig, eftersom overdragelsen af referencemængden finder sted til fordel for en erhvervsdrivende, der, som bortforpagteren, kan være ejeren af bedriften. I henhold til denne bestemmelse overføres den disponible referencemængde på bedriften sammen med bedriften i tilfælde af salg, bortforpagtning eller overdragelse ved arv til de producenter, som overtager den. Overdragelsen af referencemængderne er underlagt den betingelse, at køberen eller arvingen er producent.

33. EARL de Kerlast-dommen bekræfter, at denne betingelse foreligger. I den dom henviste Domstolen til ordlyden af Ball-

13 — Dom af 15.1.1991, sag C-341/89, Ballmann, Sml. I, s. 25, præmis 9.

14 — Dom af 17.4.1997, sag C-15/95, EARL de Kerlast, Sml. I, s. 1961, præmis 24.

mann-dommen, hvoraf fremgår, at det følger af den generelle opbygning af ordningen med tillægsafgifter på mælk, at en landmand kun kan få tildelt en referencemængde, såfremt han er producent.

34. Jeg ser ingen anledning til at drage nogen anden konklusion.

35. Både artikel 7, stk. 1, første afsnit, og artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 vedrører netop overdragelsen af disponible referencemængder »til de producenter, som overtager dem«. Jeg finder det ikke hensigtsmæssigt at fortolke to bestemmelser, der i det væsentlige er affattet identisk, forskelligt, hvilket ville indebære en fortolkning i strid med retssikkerhedsprincippet.

At de to bestemmelser i artikel 7 skal fortolkes ens, fremgår endvidere af den fortolkning, der ved artikel 7, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 3950/92 er givet i form af de tre eksempler, der nævnes i bestemmelsen. Producentkravet, som opstilles i EARL de Kerlast-dommen i tilfælde af overdragelse af en referencemængde ved forpagtning, må gælde i tilfælde af salg eller overdragelse, medmindre begrebet »producenter, der overtager den«, fortolkes forskelligt, skønt det anvendes ens i sætningen.

36. Det princip, som således fremgår af den gældende ordnings generelle opbygning, modsiges ikke af andre hensyn, der kan begrunde, at man ved anvendelsen af kravet om at være producent sondrer mellem en forpagter, en køber eller en arving på den ene side og en bortforpagter, der får sin bedrift tilbage, på den anden side. Som køberen eller arvingen er bortforpagteren ejer af bedriften. Det er derfor naturligt, at producentkravet, som stilles i relation til førstnævnte, ligeledes stilles for så vidt angår bortforpagteren.

37. Intervenienterne i hovedsagen har anført, at artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 857/84 fastsatte, at i tilfælde af salg, udlejning eller overdragelse ved arv skete overførslen til køberen, lejeren eller arvingen, og at bestemmelsen ikke indeholdt den omtvistede betingelse. Denne forordning blev ophævet ved forordning nr. 3950/92, men det fremgår ifølge intervenienterne af femtende betragtning til sidstnævnte, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at ændre det oprindelige valg, nemlig »det princip, at den referencemængde, der svarer til en given bedrift, overføres til køber, lejer eller arving, hvis en bedrift sælges, udlejes eller overdrages ved arv«. Intervenienterne i hovedsagen udleder heraf, at den omstændighed, at begrebet »producent« erstattes med »køber«, »lejer« eller »arving«, ikke medfører noget krav angående udøvelsen af en produktionsaktivitet.

38. Ved denne fortolkning overses den omstændighed, at Kommissionen ved for-

ordning (EØF) nr. 1371/84 fastsatte gennemførelsesbestemmelserne for den tillægsafgift, der netop var indført [15], hvorved den bl.a. præciserede gennemførelsesbestemmelserne for artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 857/84. Artikel 5, stk. 1, nr. 1, i forordning nr. 1371/84 fastsætter således, at i tilfælde af salg, leje eller overdragelse ved arv, overdrages referencemængden til den producent, der overtager bedriften. Følgelig skal den bekymring, som fællesskabslovgiver giver udtryk for i betragtningerne til forordning nr. 3950/92 om ikke at ændre den oprindelige bestemmelse, ikke kun forstås som relateret til opretholdelsen af princippet om overdragelse til køberen, lejeren eller arvingen. Den viser ligeledes fællesskabslovgivers vilje til at bevare den omtvistede betingelse. Såfremt det forholdt sig anderledes, må det antages, at fællesskabslovgiver udtrykkeligt ville have nævnt det i præamblen og slettet denne sidste betingelse i artikel 7, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 3950/92. Denne indgår imidlertid i forordning nr. 1371/84, der er en kommissionsforordning, og gentages i forordning nr. 3950/92, der er en rådsforordning.

39. Det er således ikke godtgjort, at Rådet ved forordning nr. 3950/92 har haft til hensigt at ændre den generelle opbygning af den gældende forordning om tillægsafgifter, som Domstolen har beskrevet i EARL de Kerlast-dommen.

40. St. Martinus Elten-dommen [16], som ifølge den tyske regering bekræfter, at tilbagegivelsen af bedriften til bortforpagteren omfatter de modsvarende referencemængder, kan ikke forstås således, at Domstolen skulle have anerkendt, at bortforpagteren ikke skal være producent.

41. I den dom fastslog Domstolen, at »ved en forpagtningsaftales udløb går referencemængden tilbage til bortforpagteren, hvis den tidligere forpagter ikke ønsker at fortsætte mælkeproduktionen« [17]. Der kan således ikke udledes noget krav om, at bortforpagteren skal udøve produktionsvirksomhed. Ifølge den tyske regering var bortforpagteren i den pågældende sag en katolsk menighed, som ikke selv havde til hensigt at producere mælk.

42. Det er korrekt, at der i St. Martinus Elten-dommen intet nævnes om den omtvistede betingelse, skønt denne allerede fremgik af artikel 5, stk. 1, nr. 3, i forordning nr. 1371/84, der fandt anvendelse på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen [18].

43. Jeg drager imidlertid ikke de samme konklusioner af den pågældende dom som dem, den tyske regering har fremført i sit skriftlige indlæg.

15 — Forordning af 16.5.1984 om gennemførelsesbestemmelserne for den tillægsafgift, der er omhandlet i artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68, EFT L 132, s. 11.

16 — Dom af 23.1.1997, sag C-463/93, Sml. I, s. 255, præmis 30.

17 — Præmis 35.

18 — Præmis 31.

44. Når Domstolen i St. Martinus Eltendommen har villet præcisere den gældende ordning for referencemængder i tilfælde af en forpagtningsaftales udløb, var det af hensyn til, at forpagteren ikke ønskede at fortsætte mælkeproduktionen [19]. Det blev på intet tidspunkt diskuteret, hvorvidt den pågældende menighed var producent eller ej. Jeg mener derfor, at Domstolens afgørelse om tildeling af referencemængden blev truffet på grundlag af den eneste faktuelle oplysning, den havde adgang til, nemlig at forpagteren ophørte med mælkeproduktion. Da denne ikke længere var producent, var han under alle omstændigheder ikke berettiget til at bibeholde den omtvistede referencemængde.

45. Dette bekræftes af den omstændighed, at Domstolen henviste til artikel 7 i forordning nr. 857/84 og forordning nr. 1546/88 [20], skønt den første forordning ikke indeholder noget producentkrav, og den anden henviser hertil, men ikke angav, hvorfor den anvendte den ene i stedet for den anden. Jeg mener således ikke, at Domstolen kunne have udeladt en udtrykkelig begrundelse på dette punkt, såfremt den havde antaget, at der ved artikel 7 i forordning nr. 1546/88, som dog er vedtaget på grundlag af artikel 7 i forordning nr. 857/84, retsstridigt var blevet tilføjet denne omtvistede betingelse.

46. Den manglende omtale af betingelsen om bortforpagterens status af producent kan således kun forklares ved at undersøge det præjudicielle spørgsmål vedrørende de retsregler, der skal anvendes på forpagterens virksomhed, når forpagtningskontrakten ophører.

47. Jeg skal herefter undersøge, hvorledes det princip, hvorefter referencemængden overføres med de arealer, der har givet anledning til dens tildeling, påvirker besvarelsen af de præjudicielle spørgsmål [21]. I henhold til Domstolens praksis har fællesskabslovgiver fastsat som hovedregel, at referencemængden ved en forpagtningskontrakts udløb skal tilfalde bortforpagteren, som igen overtager bedriften [22]. Herved har Domstolen formaliseret det princip, hvorefter referencemængden skal forblive tilknyttet bedriften for at undgå en spekulation i mælkekvoter og en koncentration af kvoter til fordel for producenter, der vil være tilbøjelige til at drive en intensiv produktion [23].

48. En anvendelse på denne sag af princippet om samtidig overførsel af arealer og referencemængder vil ikke være uden kon-

19 — Præmis 35.

20 — Kommissionens forordning (EØF) af 3.6.1988 om gennemførelsesbestemmelserne for den tillægsafgift, der er omhandlet i artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68, EFT L 139, s. 12.

21 — Dom af 27.1.1994, sag C-98/91, Herbrink, Sml. I, s. 223, præmis 13.

22 — Dom af 13.7.1989, sag 5/88, Wachauf, Sml. s. 2609, præmis 13, og nævnte dom i sagen St. Martinus Elten, præmis 30.

23 — Jf. punkt 31 i generaladvokat Ruiz-Jarabo Colomers forslag til afgørelse i EARL de Kerlast-sagen.

sekvenser. Det vil indebære, at overførslen af den referencemængde, som tidligere tilhørte forpagteren, ikke ved forpagtningskontraktens ophør skulle betinges af, om bortforpagteren er producent eller ej.

49. Dette er ikke en løsning, som jeg vil anbefale i denne sag.

50. Det fremgår af Domstolens praksis, at der er undtagelser fra dette princip.

51. Ballmann- og EARL de Kerlast-dommene bekræfter, at tildelingen og overdragelsen af en referencemængde er betinget af, at landmanden er producent.

52. I Wachauf- og St. Martinus Elten-dommene har Domstolen fastslået dette princip, idet den præciserede, at dette gælder med forbehold for medlemsstaternes adgang til at tildele hele referencemængden eller dele heraf til forpagteren ved aftalens ophør. Denne undtagelse er en følge af den dagældende bestemmelse, hvoraf fremgår, at »ved en forpagtningskontrakts udløb uden adkomst for den nye forpagter til at videreføre forpagtningen på samme betingelser, kan medlemsstaterne bestemme, at den referencemængde, der svarer til den bedrift, der er omfattet af forpagtningskontrakten, helt eller delvis stilles til rådighed for den afgående forpagter, hvis denne ønsker at fortsætte mælkeproduktionen« [24].

53. Domstolen har således draget de logiske konsekvenser af en lovgivning, der i dette tilfælde begrænser det pågældende princip til forpagterens fordel.

54. Der er ikke grund til at ræsonnere anderledes i den foreliggende sag, hvor begrebet »producent« skal forstås som fællesskabslovgivers hensigt om at betinge bortforpagterens ret til at overtage referencemængden af, at denne godtgør, at han er landmand, der sælger eller leverer mælk, dvs. i sin egenskab af »producent« som omhandlet i artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92.

55. Det drejer sig om, hverken mere eller mindre, på ejeren selv at anvende reglen om at hindre de spekulative handlinger, som landmænd, der opgiver eller ikke genoptager mælkeproduktionen, kunne tænkes at foretage. Som det fremgår af Domstolens

24 — Artikel 7, stk. 4, i forordning nr. 857/84, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 590/85 af 26.2.1985, EFT L 68, s. 1, berigtigelse EFT L 81, s. 41.

faste retspraksis om tildeling af referencemængder, »[er] det berettiget at afvise at give en mælkekvote til en producent, der ansøger herom, ikke for varigt at genoptage markedsføringen af mælk, men for at skaffe sig en rent økonomisk fordel af tildelingen ved at udnytte den handelsværdi, som mælkekvoten i mellemtiden har opnået« [25].

56. Den omtvistede betingelse gælder ligeledes for tredjemand, til hvilken en bortforpagter vælger at overdrage sin landbrugsbedrift. I det omfang, artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 henviser til producenter, begrænses overførslen af referencemængder ikke kun til bortforpagtere. Bestemmelsen gør det muligt for sidstnævnte på det tidspunkt, hvor disse overtager deres bedrift, at indgå aftale med en ny forpagter. Denne kan følgelig kun overdrages referencemængden, såfremt han er »producent« som omhandlet i artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92.

57. Kommissionen har anbefalet den fortolkning af artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92, som jeg foreslår Domstolen at fastholde. Under retsmødet erkendte Kommissionen imidlertid, at en sådan løsning ikke gør det muligt for bortforpagteren at overtage referencemængden for at genoptage produktion, når han har afbrudt denne aktivitet, bl.a. som følge af en bortforpagtning af sin bedrift.

25 — Dom af 13.4.2000, sag C-292/97, Karlsson m.fl., Sml. I, s. 2737, præmis 57.

58. Den foreslåede løsning, hvor juridisk korrekt den end er, tillader ikke, at referencemængden overføres til den bortforpagter, der befinder sig i denne situation. Der er her en lakune i den gældende bestemmelse, der begrunder en fortolkning af artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92, som kan gøre det muligt at forene forordningens ordlyd og generelle opbygning med interessen i at gøre det muligt for den ejer, der måtte ønske det, at få overført referencemængden med henblik på at genoptage produktionen.

59. Ifølge den tyske regering skal begrebet »producent« fortolkes i lyset af artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 3950/92.

60. Det skal erindres, at i henhold til denne bestemmelse overgår de referencemængder, som producenter, der ikke har afsat mælk i en tolvmånedersperiode, råder over, til den nationale reserve med henblik på en ny tildeling. Det bestemmes ligeledes heri, at producenten tildeles en referencemængde, såfremt han inden for en bestemt frist genoptager produktionen.

61. Den tyske regering anfører, at et midlertidigt afbrud i mælkeproduktionen ifølge disse bestemmelser ikke medfører, at for-

pagterens status af producent forsvinder. En landmand, der ophører med at producere og levere mælk i en periode på tolv måneder, anses i denne periode for en producent.

62. Den af den tyske regering foreslåede løsning er ikke forenelig med artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92.

63. Definitionen af begrebet »producent« fastsættes i sidstnævnte bestemmelse »i denne forordning«. Dette indebærer, at såfremt der ikke fastsættes en anden og afvigende definition i en anden bestemmelse i nævnte forordning, skal enhver henvisning til begrebet »producent« forstås som defineret i artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92.

64. En producent er herefter en landmand, der sælger mælk eller andre mejeriprodukter til forbrugeren eller leverer sådanne produkter til opkøberen, og ikke én, der er ophørt hermed. At betegne en sådan som producent vil være ensbetydende med at anse enhver landmand, der førhen har produceret mælk, for producent, herunder også dem, der ikke har haft til hensigt at genoptage denne aktivitet, hvilket er i strid med artikel 7 og artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92. Tilsvarende kunne samtlige landmænd, der angav, om end tøvende, at de ville genoptage produktionen, opnå en overførsel af referencemængder, så snart de er bortforpagtere af bedriften.

65. Virkningerne af nævnte lakune kan imidlertid afsvækkes. Med henblik herpå opfordres Domstolen til at foretage en fortolkning af de gældende regler, som stemmer bedre overens med forordningens indhold og generelle opbygning.

66. I henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 kan producenten således være ikke blot bortforpagteren, landmanden, som sælger mælk eller andre mejeriprodukter direkte til forbrugeren eller leverer disse til opkøberen, men også den, der forpligter sig hertil, så snart forpagtningskontrakten udløber.

67. Efter min opfattelse er der ingen grund til at behandle en bortforpagter, der er mælkeproducent, anderledes end en, der med sikkerhed vil blive det.

68. Overholdelsen heraf kan sikres af medlemsstaterne ved de regler, disse fastsætter.

Forslag til afgørelse

69. På baggrund af ovenstående foreslår jeg Domstolen at besvare de af Schleswig-Holsteinisches Oberverwaltungsgericht forelagte præjudicielle spørgsmål således:

»Artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 3950/92 af 28. december 1992 om en tillægsafgift på mælk og mejeriprodukter skal fortolkes således, at overdragelsen af en referencemængde, som er blevet disponibel som følge af en forpagtningskontrakts ophør, kan kun ske til bortforpagteren, såfremt sidstnævnte enten er »producent« som omhandlet i forordningens artikel 9, litra c), eller denne ved kontraktens udløb overdrager den disponible referencemængde til en tredjemand, som er producent. Begrebet »producent« som omhandlet i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 omfatter også den bortforpagter, der forpligter sig til at blive producent som omhandlet i forordningens artikel 9, litra c), ved forpagtningskontraktens udløb.«